

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

“SNUGGE”. CHRISTINA NILSSONS FÖDELSEHEM i nuvarande skick. Framför står hennes broder. — Foto. Persson, Växiö.
23:DJE ÅRG. DEN 4 DECEMBER 1921 N:O 10

FRÅN CHRISTINA
NILSSONS BARN-
DOMSTID:

T. v.; Huset n:r 12 vid
Olofsgatan i Ljungby
där Christina Nilsson
bodde i det med X
märkta rummet.

T. h. Stentrappan vid
marknadstorget i
Ljungby, varifrån den
då 14-åriga tösen vid
marknaden 1857 spe-
lade och där v. hä-
radshövding F. Tor-
nérhjelm första gången
hörde henne sjunga.
Han förde henne där-
ifrån och till den fram-
ståendesånglärarinnan

fröken Aetaide Valerius i Halmstad, (se sid. 148) för att utbildas inom den konst bland vilkas allra yppersta i världen den lilla smålandstösen snart nog kom att räknas som en av drottningarne. — Fotos. Ahlqvist, Ljungby. — Kuche Sjöberg, Gbg.

Christina Nilsson är död. Hon kallades i prässen den svenska sångardrottningen och om hon också ej haft sin konstnärliga verksamhet i Sverige och i vårt land genom sin sångkonst gjort epok, så har hon i alla fall hört till dem som gjort det svenska namnet omtalat med aktning och beundran i två världsdelar. Tidigt bildades en rik legendsamling kring hennes barndoms- och ungdomshistoria, och hennes sångarbana avslutades också tillräckligt tidigt för att ungefär tre årtionden skulle hinna brodera en fantastisk utstyrelse till den underbara sannsaga hennes liv formade sig till.

Om hennes barndomstid vet sagan att berätta det mesta. Och den sagan är så äventyrlig att Parispubliken på 1860-talet trodde den vara en fantasi som spunnits samman i reklamsyfte. Den handlar om hur på torpet Sjöabol eller Snugge i Vederlövs socken nära Växiö den 20 augusti 1843 det föddes ett litet flickbarn som det yngsta av fem syskon i torparen Jonas Nilssons hem. Det var en karg och fattig bygd och smått och torftigt var det i stugan, varför de extra slantar som familjens musikkunnighet inbrakte, blevo dubbelt värdefulla. Den enda fiolen hölls i helgd och den bängstyriga Stina förbjöds att röra vid det ömtåliga instrumentet.

Men snart fick hon en egen fiol. Den äldste brodern som var en ansead spelman flyttade från hemmet och tog det gamla instrumentet med sig. Då inköptes ett nytt och på det fick Stina öva sig. Det var med ett glödande intresse hon kastade sig över den nya fiolen, och inom kort var hon färdig att efterträda sin bror som spelman vid gillen och festligheter i trakten. Snart drog hon också i väg till marknader många mil från hemmet för att med spel och sång tjäna ihop några slantar. Då brukade hon också slå följe med en bekant björnförare, Kalle Kruse, som sedan blivit kallad Christina Nilssons förste impresario.

Så kommer berättelsen om "upptäckten" av Christina Nilsson. Den skedde på en marknad i Ljungby på sommaren 1857. I sällskap med sin mor hade Stina gjort den långa vandringen till den sex mil från hemmet belägna marknaden och hade som vanligt samlat en skara åhörare kring sig, när hon spelade och sjöng. Då körde en resvagn fram, och när den resande — häradshövding Tornérhjelm — hörde den klara barnrösten följa fiolen i dess mest halsbrytande passager upp till de högsta tonerna, lät han hålla och lyssnade vidare. Musikaliskt bildad som han var förstod han genast att här fanns ämne till något stort,

och hans beslut var snart fattat. Han överenskom med Stinas föräldrar att hon skulle följa med honom. Han satte henne i lära hos mamsell Valerius — sedermera friherrinna Leuhusen — som försiktigt gav den 14-åriga flickans röst en första utbildning. Resultatet synes ha varit gott ty hon fick redan uppträda på konserter i Halmstad och Göteborg. I slutet av 1858 kom hon till Stockholm.

Här var det den store tonskalden Franz Berwald som tog den fattiga torparflickan i sitt hem, gav henne uppfostran och ledde hennes musikaliska utbildning. Han intresserade också ett antal av konungahusets medlemmar och en mängd inflytelserika personer för sin skyddsling och efter föga mer än ett år — den 28 februari 1860 — gav hon en soaré i Stockholm. Programmet upprepades efter några dagar i Uppsala och därpå styrde den unga sångfågeln kosan till Paris, på bekostnad av häradshövding Tornérhjelm och grosshandlaren R. Koch i Göteborg.

Paris-studierna buro snart frukt. I hemlandet hörde man inte alls av henne på en tid, men efter fyra år kom den stora underrättelsen: Christina Nilsson hade debuterat på Théâtre Lyrique i Paris som Violetta i Verdis "Den vilseförda" och gjort fullständig succés. Och sedan kommo segerbulletinerna slag i slag. Christina Nilsson blev genast engagerad för den på den tiden oerhörda summan av 50,000 francs, och varje ny roll blev en framgång som överträffade den föregående: Lucia di Lammermoor i Donizettis opera med detta namn, Cherubino i Mozarts "Figaros bröllop" och Nattens drottning i "Trollflöjten". Om denna sista roll har hon berättat att det först varit meningen att hon skulle sjunga Pamina i denna opera. Teaterns primadonna intrigerade emellertid för att Christina Nilsson i stället skulle sjunga nattens drottning, vilket emellertid ansågs olämpligt därför att hennes motspelerska som drottningens dotter Pamina skulle bli en dam ungefär dubbelt så gammal som hon själv. Men primadonnan drev sin vilja igenom: det var hennes avsikt att Christina Nilsson skulle misslyckas i detta svåra parti, som dessutom troddes ligga för högt för henne. Den unga rösten skulle skadas och primadonnan i fråga sedan i lugn få behålla sina roller och sin popularitet. Men succésen var så fullkomlig att Christina Nilsson på premiären måste sjunga sin stora aria icke mindre än tre gånger.

1868 gjorde hon sitt inträde på Stora operan i Paris, där hon kreerade Ophelias parti i Thomas' opera "Hamlet" när den gavs första gången. I sin aria

4 December 1921.

Lösnummer 35 öre

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • • MAGASIN •

hade hon här att sjunga några strofer ur den svenska folkvisan "Näckens polska", och genom Christina Nilssons gripande utförande av denna melodi blev hela denna aria utomordentligt populär. Sedermera sjöng hon in alla stora sopranpartier som fanns på repertoaren.

Men snart vaknade reslusten. Tidigt engagerades hon för regelbundna gästuppträdanden i London, och efter två år vid Paris-operan begav hon sig på en lysande turné till Amerika. Sedan den tiden var hon ständigt på resor, över allt lade hon publiken för sina fötter, och hon var under nära två årtionden världens mest firade sångerska.

Då avbryter hon plötsligen sin konstnärsbana. När hon 1889 firat sitt silverbröllop med den lyriska konsten tager hon för alltid avsked av scenen. "Jag har ägnat tjugofem år av mitt liv åt min verksamhet", sade hon, "nu vill jag ej längre leva för operapubliken utan för min egen räkning". Ännu på höjden av sitt konstnärsskap, fortfarande i besittning av de högsta tonernas silverklingande väljud och alltjämt mäktigt en lidelsefullt dramatisk framställning, nedlägger hon sin trollstav. Mått på ära och guld drar hon sig tillbaka till ett lyckligt privatliv.

I svenskt musikliv har hon nog betytt förunderligt litet. Hon gäst-

spelade ett par säsonger vid Stockholmsoperan och konserterade i de större landsortsstäderna, men någon mera varaktigt insats i vårt lands musik har hon inte gjort. Hon blev världssångerska av svensk extraktion. Som sådan beundrades hon såväl för sin röst som för sin framställning. Hennes stämma tycks ha varit av ett sällsynt omfång och omfattat icke mindre än 2 1/2 oktaver. Allmänt har renheten i hennes intonation prisats, och rösten synes ha utmärkt sig för en sällsynt böjlighet och egalitet. I hennes dramatiska framställning beundrades särskilt den lidelsefulla glöd och det patos hon inlade i sitt spel. Hon lyckades särskilt i mera sammansatta karaktärer, medan naiva roller icke lägo riktigt väl för hennes temperament.

Christina Nilsson var gift två gånger, första gången med en fransk bankir, som dog 1882, och andra gången, 1887, med den spanske greven de Casa Miranda. Med honom levde hon mest i Spanien och Paris, men efter hans

död 1902 tillbringade Christina Nilsson regelbundet en tid av året i Sverige. Här uppehöll hon sig alltid någon månad på sin egendom Vik utanför Växiö. Den fridfulla av en lummig park omgivna gården har hon bestämt efter hennes död skola bli ett ålderdomshem för svenska sångartister.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 10.

I mörkblå dubbeltonfärg.

En vacker bild av Nyköpings Slott av fotograf Erik Kling, i avslutning till den intressanta artikeln om utgrävningarna i det gamla Nyköpingshus å sid. 159-160. — Kliche: Sjöberg, Gbg.

T. v.: CHRISTINA NILSSON SOM "OPHELIA".

Mellerst: ETT AV DE ALLRA SENASTE PORTRÄTTEN.

(Foto. Persson, Växiö.)

T. h.: PORTRÄTT TAGET I LONDON 1903. — Kliche: Sjöberg, Gbg.

foto. Härd, Stölm.
AUGUST PALME
LÄMNAR SCENEN.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

En av Dram. teaterns mest framstående artister under gångna decennier, premiäraktören August Palme, lämnar i höst denna scen som han tillhört oavbrutet sedan 1885, alltså i tretiosex år, en siffra

som ingen annan av teaterns första plans artister torde nå upp till. Avskedet högtidligt hålles med en recettföreläsning den 30 november varvid Ibsens mäktiga drama "Vildanden" uppföres med herr Palme i samma roll, Hjalmar Ekdahl, i vilken han debuterade på den gamla Dramatiska teatern år 1885. Den gången spelades Relling av Gustav Fredriksson. Nu är det tio år sedan "Vildanden" senast uppfördes på Dramatiska teatern men på Lorensbergsteatern gavs den för tre år sedan, då med herr Palme som gäst i samma roll i vilken han nu säger farväl till teatern. För framtiden torde han komma att bosätta sig i Italien.

Bland mängden av de roller herr Palme under sin långa te-

Efter Amatörfoto.

KRISTINA NILSSONS FÖRSTA SÅNGLÄRARINNA, Friherinnan Adelaide Leuhusen, jödd Valerius.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Foto: Sjöberg, Gbg.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

ENRICO CARUSOS EFTERLÄMNAD MAKA med deras lilla dotter Gloria ankommo nyligen till New York.

terbana utfört märkas förutom den nu nämnda ett flertal andra Ibsenfigurer, exempelvis Rosmer i "Rosmersholm", Osvald i "Gengangare", Pastor Manders i "Over evne" och många andra. Han har dessutom bevisat sig vara en inspirerad och kunnig Strindbergs-tolkare och till hans allra bästa skapelser räknas Jean i "Fröken Julie" och Karl XII i det historiska skådespelet med samma namn. Hans temperament har för

övrigt alltid varit strängt lyriskt betonat och hans rollfack därför ovanligt homogent och begränsat. Något ärligt, allvarligt och gediget från gångna teatertider har emellertid in i det sista vidlätit hans arbete och skapat honom en särskild ställning bland våra nu levande och verkande sceniska artister.

August Palme, som tillhör den bekanta Stockholmssläkten med detta namn, föddes 1856 i Kalmar och hans första debut ägde rum på dåvarande Nya teatern i Stockholm år 1874 i ett skådespel av Gustav III. Under ett tiotal år spelade han i landsorten. År 1887 utnämndes han till premiäraktör.

*

Till Kungliga Automobilklubben överlämnades den 22 november i samband med en större fästlighet från Frivilliga automobilkåren ett stort porträtt i olja av kårens avgående chef, major Anders Sjöstedt. Porträttet, som är utfört av en ung sedan två år tillbaka i Sverige bosatt fransk konstnär, greve Ph. de Rougemont, överlämnades till Automobilklubben av kårens nye chef, kapten Edvard Bille, som därvid höll ett varmhjärtat tal om vad major Sjöstedt gjort för kårens styrning

MAJOR ANDERS SJÖSTEDT, Frivilliga Automobilkårens avgående chef, porträtt i olja överlämnat till K. A. K. — Kliché: Sjöberg, Gbg.

Amatörfoto. E. A. Löf, Karlsborg

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

"DROTTNING VICTORIAS SOLDATHEM" A KARLSBORG, INVIGT DEN 27 NOVEMBER.

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN.

TILL DET FÖRESTÅENDE

150-ARS JUBILEET.

Kungl. Musikaliska Akademien kommer inom kort att fira 150-årsminnet av sin stiftelse. Gustaf III lade grunden 1771 genom att utfärda stadfästelsebrev och stadgar. Den var redan från början tänkt både som vetenskaplig anstalt och läroverk. För vetenskapen skulle akademien arbeta genom att fälla omdömen om musiklitterära verk och kompositioner samt förorda privilegium till musikinstrumentmakare. Som läroverk skulle akademien undervisa och utbilda till hovkapell och teater.

I början höll akademien regelbundet orkesterkonserter i Riddarhuset, där medlemmarna — mestadels förnäma amatörer — medverkade. För att få förbindelse med musikerna invaldes alla mera kända kompositörer och solister i huvudstaden. Även stadgades, att hovkapellmästaren skulle vara självskriven ledamot. Bland de under de första trettio åren verksamma ledamöterna kunna nämnas dåtidens berömda kompositörer Zellbell, Johnsen, Uttini, Krans, Hæffner och Vogler samt sångare som Stenborg, Karsten och fru Olin.

Emellertid visade sig tidigt en avmattning i intresset, då de stora påräknade inkomsterna av ett lotteri uteblevo. Även yppade sig stora svårigheter att av hovkapellet få låna goda musiker till konserterna. 1796 beslöt man därför begränsa sin undervisningsverksamhet till en "principskola för sång" d. v. s. något liknande den nyss i huvudstaden grundade "körskolan". Frigel och Åhlström — 1700-talets berömdaste svenska musiker — blevo där de ledande. Man förlorade emellertid på detta sätt förbindelsen med teatern och hovkapellet och måste i stället begränsa sig till att utbilda organister och kantorer. 1814 erhöi akademien av kronprinsen Karl Johan en gåva av 10,000 rdr och kunde sedan bättre tillgodose

universitet, gymnasier och större kyrkor med goda musiker. Intill 1840-talet hade akademien dock föga förbindelse med det högre musiklivet och verkade mera som privat anstalt för kyrkors och skolors musiktjänstemän.

Emellertid skedde ett kraftigt uppsving vid 1840-talets mitt, närmast föranlett av en skrivelse av kompositören Franz Berwald,

där reformer inom undervisningsvetket påyrkades. Det blev en strid mellan yrkesmusikerna och amatörerna, där de förra avgingo med segern. Man begynte så småningom söka anslutning till kgl. teatern och hovkapellet samt lägga vikt vid att dana konstnärer och yrkesmusiker. De nya stadgarna av 1856 betonade syftet att bilda konstnärer, och de 1863 ånyo utfärdade stadgarna betonade än skarpare det konstnärliga arbetet.

Flera av dåtidens berömdaste musiker blevo vid den tiden fästa vid akademien: Ludv. Norman, Franz Berwald, Julius Günther, Gustaf Mankell m. fl. 1864—72 var dåvarande härtigen av Östergötland, sedermera konung Oscar II, akademins preses och hans kraftiga och nitiska ledning verkade mycket upprykande på arbetet. Korallbokens revidering upptogs, minnesfester över avlidna ledamöter anordnades, tryckta handlingar med vetenskapliga uppsatser utgavos.

1870-talet upptogs till största delen med byggnadsfrågan. 1878 efter åtta års arbete kunde den nuvarande byggnaden vid Nybroviken invigas. Konungen bidrog med högst avsevärda belopp till inredningen och en stor instruktionsorgel uppsattes. Även sökte man vid denna tillgodose den konstnärliga odlingen genom att begära statsbidrag som understöd för kompositörer. Frågan föll dock i riksdagen. Tanken upptogs ånyo på 80-talet och 1894 beviljades äntligen

Efter fotografier.

O. MORALES.

Akad:s Sekreterare.

E. MARKS VON WÜRTEMBERG.

Akad:s Preses.

Kucler: Avg. Sjöbergs Klöverant., Öbg.

B. BECKMAN.

Konservatoriets direktör.

Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Engh Sjöversparre, Sjöten.-öbg.

MUSIKALISKA AKADEMIEN. EXTERIÖR OCH STORA TRAPPUPPGÅNGEN.

Foto. Ellqvist, Stockholm

Étiché Sjöberg, Gbg.

Musikaliska Akademien har i dagarne fått mottaga en mer än vanligt värdefull donation i det friherre Rolf Cederström, den frejdade sångerskan Adelina Patti efterlevande make, dit överlämnat dels friherrinnan Patti-Cederströms musikbibliotek, vilket inrymmer en hel del rariteter av högsta rang, exempelvis en samling av sångerskans kadenser och vokaliser, samt ett hundratal klaverutdrag till operor bundna i utsökt fina band och av vilka en hel del använts av sångerskan vid hennes uppträdande och försetts med hennes randanteckningar. Vidare finnes en del exemp'ar, som försetts med hänfödda dedicationer av olika kompositörer som Gounod, Delibes, Auber, Rossini, Meyerbeer och Ambroise Thomas och många andra.

Bland den märkliga gåvans övriga dyrgrisar märkas vidare två kostymer, den ena ur "Lucia" och den andra ur "Carmen", som burits av madame Patti vid hennes uppträdanden samt vidare en spinnrock, som hon använt i Faust. Dessa sistnämnda föremål torde komma att deponeras i Musikhistoriska museet. Båda kostymerna äro oerhört dyrbara med rika broderier och besättningar.

"LUCIA"- OCH "CARMEN"-KOSTYMER SAMT SPINNROCKEN I "FAUST", ANVÄNDA AV ADELINA PATTI och utgörande en del av en betydande donation ur den stora sångerskans kvarlätenkap till Musikaliska Akademien.

ett understöd av 6,000 kr. årligen, ett belopp som dock sedan flera gånger höjts.

Akademiens gamla tanke att till trycket befordra svenska kompositörers arbeten hade redan 1859 krönts med framgång genom grundandet av Musikaliska Konstföreningen, vilken på 60- och 70-talet utgav verk bl. a. av Franz Berwald, Norman m. fl.

Även upptog man på 70-talet arbetet för den svenska folkmusiken genom att utsända upprop för insamlade av folkmelodier.

1880 erhöill akademien nya stadgar och konservatoriet—läroverkets namn sedan 1864 — blev en stor centralskola, där såväl yrkesutbildningen som den konstnärliga skolningen tillgodosågs.

1885—88 samt 1899—1913 var genom samverkan med k. teatern en teaterlevskola förenad med konservatoriet.

1909 upptog akademiens nuvarande preses, presidenten friherre E. Marks von Würtemberg, frågan om understödandet av det offentliga musiklivet i landets olika delar genom spridandet av god orkestermusik. 1911 beviljades anslag för orkesterföreningar i några av Sveriges större städer (1912 begärdes hos riksdagen 55,000 kr. för ändamålet).

De nu gällande nådiga stadgarna äro av 1911. I samband härmed har förslag till ändrat reglemente varit utarbetat men på grund av ännu olösta frågor rörande en del grupper av yrkesmusiker (kantors- och klockarefrågan) har detta ej ännu kunnat fastställas.

Ännu en annan betydelsefull musikkulturförfråga har med år 1919 upptagits: anordnande av en körskola för folkets bredare lager. Frågan väcktes till liv av konservatoriets nuvarande direktör, professor Bror Beckman, och hösten 1919 grundades skolan med synnerligen stor tillslutning.

Till akademien har allt sedan 1850-talet en mängd donationer skänkts dels avseende stipendier för lär-

jungar inom akademien dels den konstnärliga utbildningen i utlandet efter slutad skolgång. Akademien har på detta sätt ännu mera kunnat verka för den konstnärliga odlingen.

Vid akademien finnes ett synnerligen rikhaltigt bibliotek med regelbunden utlåningstid varje dag. Under den nuvarande bibliotekarien, hovorganisten C. F. Hennerberg, har detta blivit en högst betydande anstalt för den högre musikvetenskapen. Antalet bok- och musiklån har under sista åren betydligt översigtigt 1000 pr år.

Under akademiens nuvarande sekreterare, professor Olalls Morales har bl. a. byggnadsfrågan änyo upptagits till behandling. Den gamla byggnaden av 1878 har visat sig vara i hög grad otillräcklig för det nuvarande behovet. Sannolikt kommer akademien inom den allra närmaste framtiden få även denna fråga löst.

Det är i sanning en stor kulturgärning akademien under de 150 åren utvecklat för svenska tonkonstens bästa. Med de närvarande driftiga, nitiska ledarna torde akademien gå en ljus framtid till mötes.

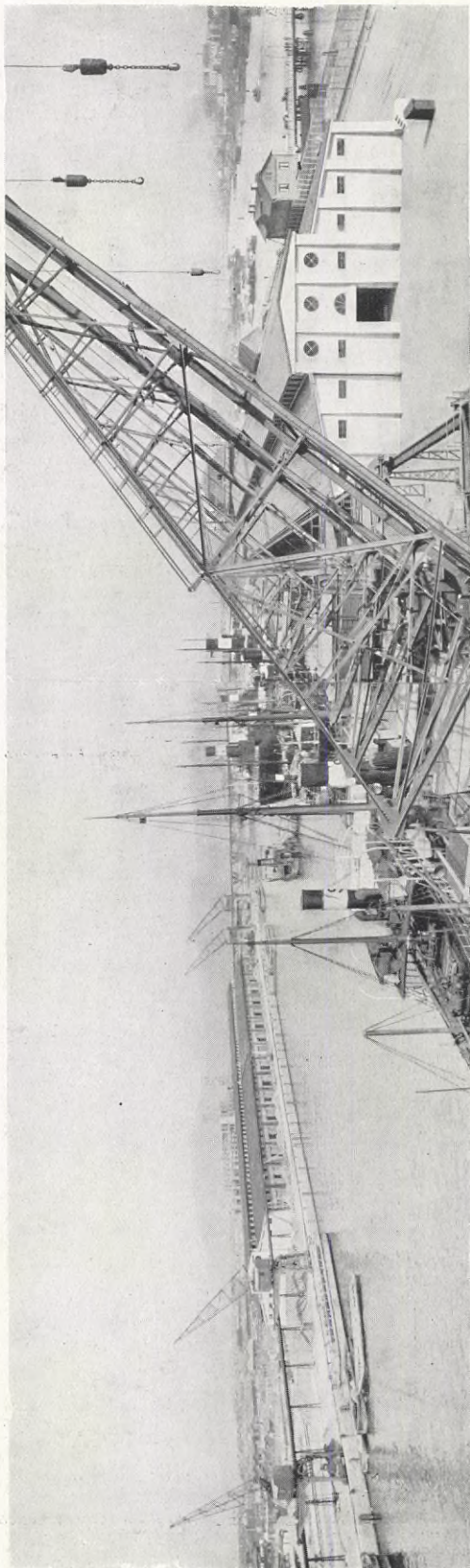
Tobias Norlind.

Till bild å sid. 152.

Italiens nyutnämnde envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire, markis Paolo di Montagliari, mottogs den 22 november av konungen i högtidlig audiens å Stockholms slott. Minister Montagliari, som förut representerat sitt land i Chile, kommer nu närmast från Paris, där han de senaste tre åren innehåft den ömtåliga posten som sändebud hos nu framlidne konung Nicolaus av Montenegro, vilken som bekant stod i nära släktskapsförhållande till konungen av Italien. Så långt norrut som i Sverige har den nye ministern aldrig förr varit.

Hrr Fotografjer uppmanas att vid insändandet av fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbrägt på fotografiets baksida. Endast då angives firmanamnet.

DEN FÖRSTA LOSSNINGEN I GÖTEBORGS NYA CENTRALHAMN.

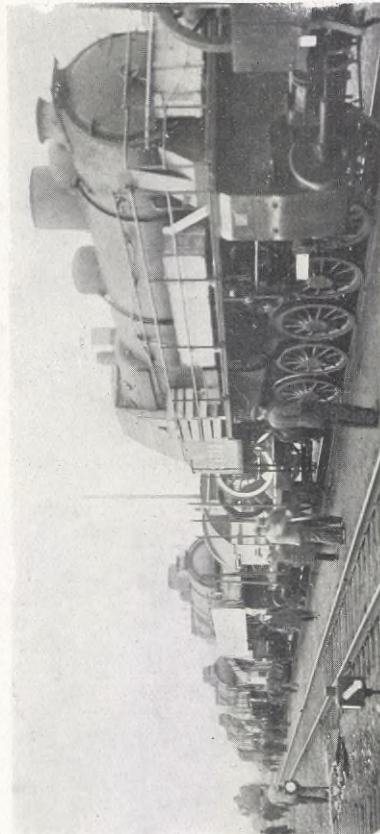
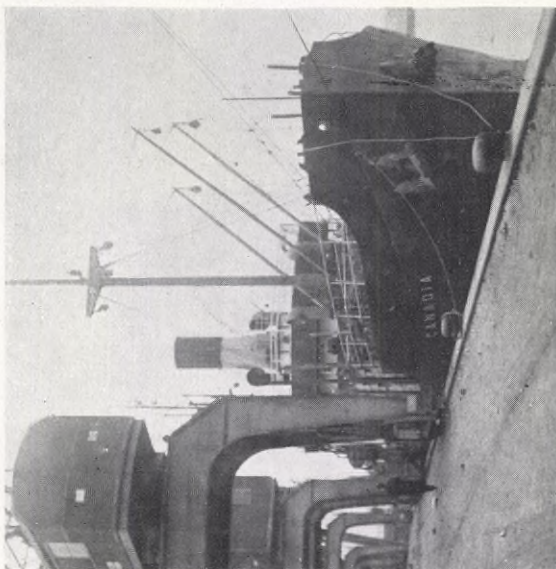

VY ÖVER DEN STORA CENTRALHAMNEN, ännu icke officiellt öppnad för trafik. — Vidst. bild: SVENSKA LLOYD-ÅNGAREN "CANADIA", det första fartyg som lossar i Centralhamnen. — Fotos. Göteborgs Ill., byrd. — Kliché: Gosh, Öhp.

Den omfattande och kostbara Centralhamnsbyggnaden, som är avsedd att bilda Göteborgs *blivande frihamn*, kunde den 23 november notera en bemarkelsedag, i det att densamma då för första gången anlöpades av ett fartyg, nämligen av Svenska Lloyds ångare Canadia. Fartyget, som befann sig på resa från Finland till Medelhavshamnar, nödgades på grund av bottenkärning bland de finska skären söka svensk hamn i och för dykarundersökning. På grund av anhopningen av fartyg i Göteborgs hamn under denna för vår handelsflotta så tröstlöst stillastående tid, blev hanveristen såsom en första gäst hänvisad till den endast delvis fullbordade och ännu ej för officiell trafik öppnade frihamnen.

Bild t. h. FYRA JÄTTE-LOKOMOTIV TILL RADSRYSLAND från Nydquist & Holms verkstäder i Trollhättan passera Göteborg.

Kliché: Gosh, Öhp.

PRINSESSAN MARY AV STORBRIITANIEN OCH IRLAND.
Engelska konungaparets enda dotter.

Text å sid. 158.

VISCOUNT LASCELLES.

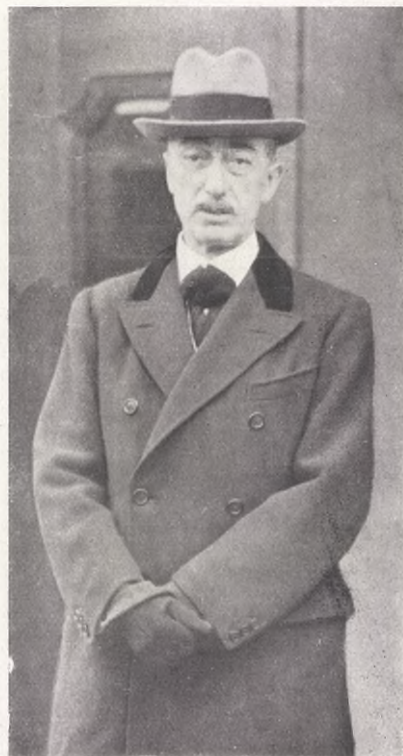
Äldste son till earlen av Harewood, Innehar högsta förtjänst-medaljen från kriget.

Etter allra senaste porträtt.

Kliche: Sjöberg, Gbg.

ITALIENS NYE ENVOYÉ VID SVENSKA HÖVET, MARKIS PAOLO DI MONTAGLIARI (i mitten) i audiens hos konungen. — 1. v. Introduktionen för främmande sändebud, hovmarskalken greve Adam Lewenhaupt, t. h. italienske legationssekreteraren Sapappo. — Text å sid. 150. — Foto Rahm, Stölm. — Kliche: Göts, Gbg.

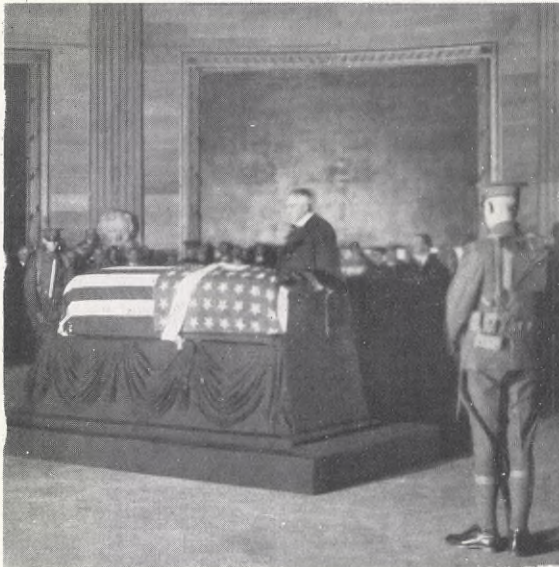
SIR CLAUDE HILL, chef för den nya internationella Röda Kors-ligan på besök i Sverige

Text å sid. 158. — Kliche: Göts, Gbg.

FRÅN AVRUSTNINGSKONFERENSEN I WASHINGTON

BRITTISKA OCH FRANSKA DELEGATIONERNAS ANKOMST TILL WASHINGTON. 1. BRITTISKA DELEGATIONEN: Fr. v. Engelska sändebudet i Washington: Sir Archibald Gedde, Lord Lee, Sir John Salmon, Nya Zeeland, generalen earlen av Cavan, delegationens chef Arthur Balfour, Amerikanske utrikesministern Charles E. Hughes och senatorn G. Pearce, Australien. 2. ARTHUR BALFOUR, med sitt typiska leende. 3. FRANSKA DELEGATIONEN: Fr. v. Förre konsejpresidenten Vraini, franska sändebudet i Washington Jusserand, delegationens chef, konsejpresidenten Aristide Briand, amerikanske utrikesministern Charles E. Hughes, M. Albert Sarraut, amerikanske generalen Pershing och franske generalen Bua. 4. ARISTIDE BRIAND, ett karaktäristiskt ögonblicksporträtt vid ankomsten, av den svårygga franske statsmannen. — Efter fotografier. — Källa: Sjöberg, Östg.

FÖRENTA STATERNAS "OKÄNDE SOLDAT" överförd med örlogsjartyg från Frankrikes jord till Washington dit den flagg- och blomsterhöjda kistan anlände den 9 november och bars i land under utomordentliga högtidligheter. Den uppställdes först i rotundan i Capitolium (t. v.) där president Harding nedlade en bronskrans. På vapenvilodagen den 11 november fördes kistan till kyrkogården i Arlington, där den sänktes ned i en vit marmorgrift (se bilden t. h.). — Efter fotografier. — Klische: Göts, Abg.

Balkanhalvön synes vilja upprätthålla sitt gamla historiska anseende som oroscentrum. Vad som nu senast äventyrat lugnet har varit frågan om fastställandet av Albaniens gränser. Jugoslaverna, med serberna som den särskilt aggressiva parten, hava önskat skaffa sig fördelar på det albanska folkets bekostnad, för vilket ändamål de låtit sina trupper besätta vissa begärliga gränsområden. Dessa Jugoslaviens fiendtligheter och övergrepp mot det värnlösa grannlandet förmådde ententen att vidtaga avgörande mått och steg för gränslinjens fixerande. Frågan överlämnades till det s. k. ambassadörrådet, vilket på sin konferens i början av nov.

fattade beslut angående Albaniens gränser och i samband härmed uppmanade Jugoslavien att draga sina trupper tillbaka från albanskt territorium. Trots rådets klara gränsgrening och Lloyd Georges skarpa direkta admonition till jugoslaverna att ej äventyra freden, fortsatte dessa sina militära åtgärder med ytterligare framryckning på albanskt område. Den krigiska andan synes dock under ententemakternas hårda tryck tämligen snart hava fått vika för en mera besinningsfull stämning och i likhet med Albanien har Jugoslavien nu förklarat sig respektera ambassadörrådets beslut i gränsfrågan.

KONUNGARIKET ALBANIENS NUVARANDE REGERING. "Regenterna" (fr. v. Akif Pascha, Michal Tourtoui och Abdi Pascha), inspektera trupperna i Tirana, Albaniens huvudstad. Efter originalfoto från vår korrespondent i Sofia. Klische: Göts, Abg.

Efter fotografi. Kliche: Sjöberg, Gbg.
TYSKLANDS STORE MAN, HUGO STINNES, landets storkasie industrinamn, vilken nyligen besökt London i och för världsammansande, affärs-politiska förhandlingar, efter vad det förljudes även rörande återupprättandet av Rysslands industri. Text å sid. 158.

Efter porträtt. Kliche: Sjöberg, Gbg.
SEKRETERAREN HOS VÄRLDSFÖRENINGEN K. F. U. K., MISS ELISABETH W. CLARK, på besök i Sverige.

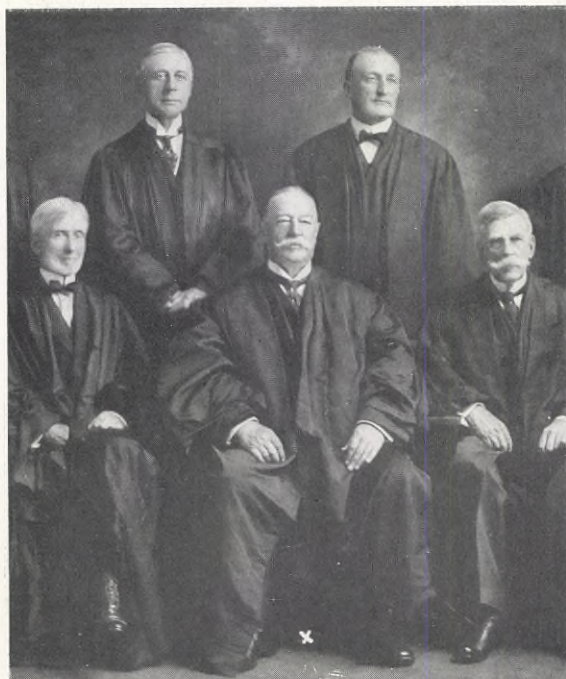

Efter fotografi. Kliche: Gøtz, Gbg.

RÅDSRYSSLANDS NYE REPRESENTANT I BERLIN, NICOLAI KRESTINSKI, med vilken Hugo Stinnes haft överläggningar innan avresan till London.

en sådan verksamhet varit fast organiserad och för närvarande befinner sig sekreteraren inom ifrågakarande rörelse, *miss Elisabeth W. Clark*, på propagandaturne i Finland, Östersjöländerna samt i de Skandinaviska länderna och har hon nu senast besökt Stockholm. Enligt vad hon därvid meddelat finnes numera i ett flertal större hamnstäder och trafikcentra särskilda K. F. U. K:s "migrations secretaries" med förbindelser sinsemellan och med rederier, passmyndigheter och konsulat och som ha till uppgift

att hjälpa bortkomna kvinnliga resande till rätta i fall av sjukdom, förlorade pass och biljetter och liknande svårigheter. Speciell uppmärksamhet har ägnats Polen och Tjeckoslovakien varifrån emigrationen för närvarande är mycket stor. Ännu har icke i Sverige ansetts nödigt upprätta någon institution av nu ifrågakarande slag men i en stad sådan som Malmö skulle den säkerligen icke vara alldeles obehövlig och inom Göteborgs K. F. U. K. torde planer vara å bane att få ett liknande sekretariat till stånd.

Efter fotografier.
EX-PRESIDENTEN I FÖRENTA STATERNA WILLIAM H. TAFFT (x) SÅSOM PRESIDENT I FÖRENTA STATERNAS HÖGSTA DOMSTOL. Första fotografien efter utnämningen.

Kliche: Sjöberg, Gbg.
MADAME KAJI YAJIMA (x), en synnerligen framträdande personlighet inom Japans nationella liv, 89 år gammal och nu i Washington för att till konferensen överlämna en petition från Japans kvinnor med begäran om långvarig fred.

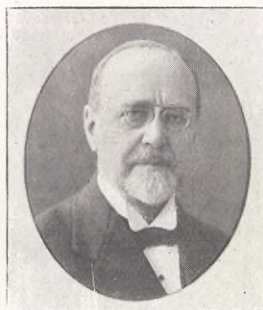
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

F. O. A. BELFRAGE.
F. d. Stad-läkare, Med. Dr. —
Göteborg. — 80 år 8 dec.*

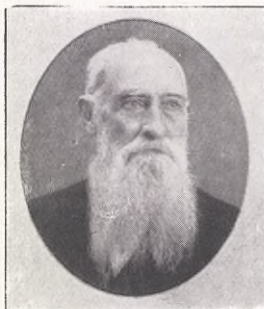
E. W. E. PETERSSON.
Professor. — Ultuna.
60 år 4 dec.*

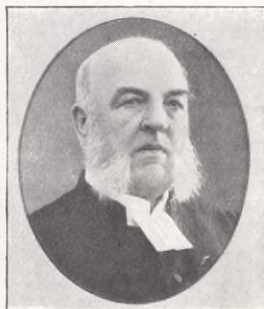
J. A. AHLFORS.
Prakt. Läkare. — Göteborg.
60 år 4 dec.

C. LUNDGREN.
Förste prov.-läkare. — Härnö-
sand. — 50 år 18 nov.*

F. R. AULIN.
F. d. Läröv.-adj. Fil. Dr. —
Stockholm. — 80 år 19 nov.*

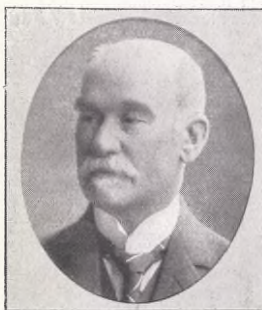
C. J. HELLMAN.
Prost. Kyrkoh. — Ängelsberg.
75 år 8 dec.

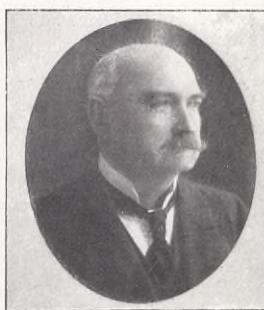
A. C. MÖRNER.
Regementspastor. — Stockholm.
70 år 8 dec.*

E. EKEDAHL.
Domprost. — Växiö.
65 år 4 dec.*

K. L. HÆGER.
Apotekare. — Stockholm.
75 år 2 dec.*

R. N. HAGELIN.
F. d. Prov. läk. — Herrljunga.
70 år 3 dec.*

N. G. H. WELIN.
Järnvägläkare. — Malmö.
60 år 5 dec.*

C. G. V. CHARLIER.
Regementsläkare. — Örebro.
50 år 19 nov.*

A. F. PETERSSON.
Överste. — Stockholm.
65 år 5 dec.*

A. L. C. LEWENHAUPT.
Greve. Riksheraldiker. — Stock-
holm. — 60 år 5 dec.*

N. EDÉN.
Landshövding. — Stockholm.
50 år 25 aug.*

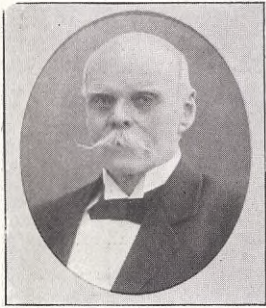

G. H. ELMQVIST.
Generaldirektör. — Stockholm.
50 år 5 dec.*

Ktche: Aug. Sjöbergs Klistranst., Gbg.

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. G. E. GRÖNHAGEN.
Överinspektör. — Stockholm.
75 år 7 dec.*

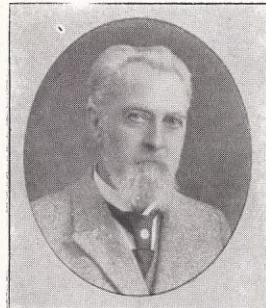
F. JANSSON.
Fabrikör. — Västerås.
60 år 18 nov.*

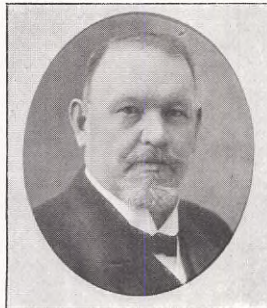
H. SLÖÖR.
Direktör. — Stockholm.
50 år 20 nov.

N. F. HELLNER.
Boktryckeridtr. — Göteborg.
50 år 23 nov.

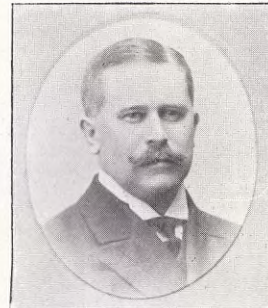
K. J. SUNSTRÖM.
Ingenjör. — Stockholm.
70 år 18 nov.*

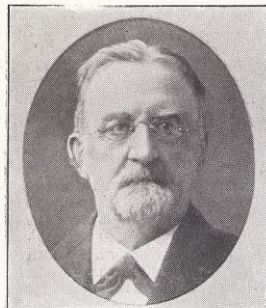
C. F. A. HÄGER.
Yrkesinspektör. — Jönköping.
65 år 4 dec.*

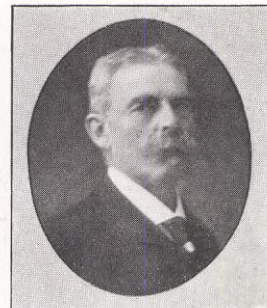
J. A. E. WIEGERT.
Trafikdirektör. — Malmö
60 år 8 dec.*

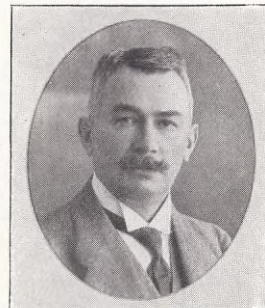
B. M. TENGRÖTH.
Auktionsdirektör. — Stockholm.
55 år 2 dec.*

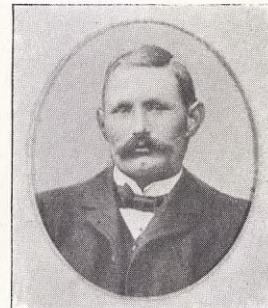
E. A. ZETTERQVIST †.
F. d. Lektor. — Smedby.
F. 1850. † 9 nov.*

O. SJÖBOHM †.
F. d. Protokollsekr. — Stock-
holm. — F. 1855. † 6 nov.*

V. O. C. BRUCE †.
Apotekare. — Stockholm.
F. 1862. † 20 nov.*

F. A. LORD †.
Lantbrukare. — Skåfsjö.
F. 1869. † 6 nov.*

FREDRIK (FRITZ) BELFRAGE. Stud. 60, med. lic. 70, med. hed.-dr 93. Styr.-l.d. i Göt.-b. småbarnsskolor. Stadsfullm. i Göt.-b. 91—02. På sin tid ordf. i styr. f. Håvskurast. f. skrotlösa barn, v. ordf. i styr. f. Majornas ol-m-lärov. f. fl.

ERNST PETERSSON. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. 85, assist. v. Ultuna lantbr.-inst. s. a., v. K. V. t. o. Landbohösk. labor. i Köpenh. 86, kemist i Filad. lifa 87—89, m.-j.-konsul. i Österg. l. 89—95, tf. adj. v. Ultuna lantbr.-inst. 95—99, l. ktor där 99, prof.-ssor där sdn 17. Jämväl förestånd. f. Upps. l. kem. station sdn 95. Prisdöm. v. ett flertal lantbr.-möten. Verksam skriftst. inom facklit. Ordf. i pens.-nmd sdn 14.

JOHAN AHLFORS. Stud. 80, med. lic. 90, aman. o. underläk. å barnklin. i Stockh. 90—92, sdn sdn är prakt. läk. i Göt.-b., sdn 95 distr.-läk. där. Led. av fattigv.-styr. sdn 14. Styr.-l.d. i a.-b. Apot. fören. vattenfabr., Göt.-b., sdn 07, i Göt.-b. läkarfören. 01—19.

CARI LUNGBLAD. Stud. 90, med. lic. 02, underläk. v. epidemislukh. i Stockh. 02, stadsläk. i Lind-sberg 03, ex. prov.-läk. Jänk. l. 06, förste prov.-läk. i Västerorr. l. sdn 09. Led. av kyrkorådet i Härnösand.

FREDRIK AULIN. Stud. 61, fil. kand. 68, lär. v. Vallinska sk. 72—74 o. 75—82, v. H. Lärne smin. 75—82, adj. v. Söderm. h. allm. lärov. 79—06; studierektor v. Söderm. h. läroanst. f. fl. 81. Framstående botaniker har A. ordnat en stor del av Naturhist. riksmuseets botan. samlingar. Tilldelades på födelsedagen medaljen Illis quorum.]

AXEL MORNER. Stud. 74, prästv. 82, past.-ex. 83, reg.-past. v. Svea art-reg. 02—07, i reg. sdn 12, komminister i Storkyrkoförs. 06.

ESAIAS EKEDAHN. Stud. 77, fil. kand. 79, fil. dr 86—89, betriad fr. teol. ex. efter försvarad avhandl. teol. dr 07; prästv. 90, lär. verksamh. 80—88 lektor i Örebro 88, lektor i Växiö samt kyrkoh. Öjaby 90, kontr.-prost i Kinnevals kontr. 93—94 o. sdn. 08, domprost i Växiö sdn 11. Preses v.

prästmöt. 08, led. av kyrkomöt. 10 o. 15. Inspektör f. folksk. semin. 13 ordf. i styr. f. Försk. f. blinda i Växiö 16.

KNUT HÄGER. Apot.-ex. 73, inköpte apot. i Trälleb. 74, utarrend. samma 07, därefter bosatt i Stockh. På sin tid led. av stadsfullm. i Trälleb., av styr. i Trälleb. sparb., kassadir. i Skåns e. banks avd.-kontor o. dess styr.-ordf., ordf. i styr. f. Skån. städ. brandt. inr. avd.-kontor.

RICHARD HÄGELIN. Stud. 70, med. lic. 90, prakt. läk. i Alingsås s. a., i Herrlj. 92—93, ex. prov.-läk. i Valdemarsviks distr. 94—95, i Herrljunga distr. 95—15.

HERMAN WELIN. Stud. 81, med. lic. 92, järnv.-läk. v. Stat. järnv. 07, v. Malmö-Simrish. järnv. sdn 01.

GEORG CHARLIER. Stud. 90, med. lic. 02, lasar. underläk. i Umeå 02—03, bat.-läk. v. Norrl. trängk. 04—05, v. Jämtl. fältjäg. 05—10, v. Livreg. gren. 10—16, v. Svea trängk. sdn sdn är. Reg.-läk. i Fälliläk.-kären 18. Prakt. läk. i Örebro sdn 11.

ARON PETERSSON. Uljtn. v. Konob. reg. 77 reg.-int. där 85—05, kapt. i an 97, intend. av 1. kl. v. Int.-karen 02, fältintend. av 2. gr. 04, fördeln.-int. v. 3. Arméfördeln. 05, fältintend. av 1. gr. 11, överste i an 16. Byråintend. v. Milit.-omb.-mansexped. sdn 11.

ADAM LEWENHAUPT. Stud. 81, kanslief. 88, aman. i Lantförs.- o. i Finansdep., e. o. aman. i Riksarkivet s. a., ord. 04, aman. h. Samt. f. utgiv. av handskr. 89, led. av Samf. 96. Härold v. K. M. O. 95, underkansler i surviv. v. K. M. O. 18. Tj.-gör. kammarh. ärkehertiginnan av Dalarne 95, hovmarskalk 16. Riksheraldiker sdn 03, tf. introduktör f. främ. sändebud 05. Förste arkiv. v. Riksarkivet 17, förste arkiv. o. förestånd. f. chiffer. kansliet v. Utr.-dep. 19. Ordf. i styr. f. Stockholms samgynn. Äg. godset Sjöholm i Södermanl.

NILS EDÉN. Stud. 89, fil. lic. 97, fil. dr 99; provår 98—99, lekt. i hist.

o. geografi samt moderns. v. Upps. h. allm. lärov. 02. Doc. i hist. v. Upps. univ. 99, e. o. prof. 03, professor sdn 09. Insp. f. Norrt. nat. sdn s. a., dess nedersid. 04. Stadsfullm. f. Upps. 11-17. Led. av Riksd. A. K. sdn 09, led. av konstit.-utsk. sdn 11, dess ordf. 13-17, led. av försvarsutsk. 14, heml. utsk. 14, 16, 17. Ordf. i lib. saml.-part, led. av fris. landsfören. förtröenderad o. arb.-utsk. Statsminister 17-20. Sedan sistn. är landshövd. i Stockholms län, vilket är ett oförklarligt förbiseende icke nämndes vid återgivande nyligen av porträtt och data i ärg. XXII:47, men som ehuru sent här antecknas för fullständigandet av våra uppgifter. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XIX:4.

HENNING ELMQUIST. Stud. 89, fil. lic. 95, fil. dr 1900. E. o. aman. v. Univ. bibl. i Uppsala 92-94; aman. i Kommerskoln. 97, i akt. 02, byråchef 08, chef i Socialstyr. 12, generaldir. o. chef i Socialstyr. 14, sed. 20 ordf. o. chef för Arbetsrådet; statsråd o. chef i Socialdep. nov. 20-okt. 21. Stadsfullm. 06-1, led. av styr. f. Stockh. stat-kontor 10-16, led. av Stat. livsmed.-kom. 14-17, ordf. i Folkhushålln.-komm. 16-19, ordf. i Sv. deleg. f. det nord. o. internat. socialpolit. arb. 19. På sin tid led. av ett stort antal komm., ofta anlitad förlikn.-man o. skiljedom. i arbetsstvister. Biografi o. helsid.-portr. ärg. VIII:2.

EDVARD GRÖNHAGEN. Uijtn. v. Kalm. reg. 65, löjtn. 71-78. Stud. meljörväs. o. antogs 82 i Inspektör v. Mälarpöv. inkl. Stockh. mjölkförsljvn.-b. 82, överg. t. livförsäkr.-väs. o. blev insp. v. Svea 91, h. Svenska Liv 04, överinsp. h. Hansa 05.

FREDRIK JANSSON. Sdn 01 deleg. i firman Jansson & Sjögren i Västerås, etabl. 87. Styr.-led. i Uppl. e. banks avd.-kontor sdn 15, Västerås hotell a-b. sdn 20, huvudman i Västerås stads sparb. sdn 17.

K. J. SUNSTRÖM. I yngre år anställd vid Lersjöfors, Åker, Uddeholm; reste 81 till Amerika, där anställd vid stora industrietabl., återkom t. Sverige 90, därefter v. St. Kopparbergs bergs. o. 95 överingeniör v. Degerfors 95-05. Numera bosatt i Stockholm som konsult. ingeniör.

CARL HÄGER. Avg.-ex. fr. Teknol. inst. 78, verkstä v. Södertälje mek. verkst. samt lär. v. Södert. tekn. afton- o. sönd.-skola 80-82, ing. a. Lönnbergs konstrukt.-byrå, Stockh. 83-85, bitr. ing. v. Stockh. gasv. 85-90, förestånd. f. Tekn. högsk. mekan. verkst. samt lär. i mek. labor. 87-1900, assist. i fysik 90-97. Bitr. ing. i K. Pat.-byrån 89-92, t. lär. i ångmask.-lära m. v. Navig.-sk. i Stockh. 93-94. Anordn. Tekn. högsk. materialprov.-anst. o. mek. labor. 96. Tekn. chef f. J. W. Swenssons autom.-fabr., Stockh. 1900-07, yrkesinspektör i Jönk. l. 08, avgår m. utg. av innev. ärf. Juryman v. Skand. fiskeritvättst. i Trondhjem 08.

AXEL WIEGERT. E. o. ass. v. Tel.-verket 83, förestånd. f. fören. post- o. telegr.-anst i Göteborg. 91-96, teleg.-komm. 96, telegr.-insp. 05, trafikdir. v. Tel.-gr.-verket 20.

MORTIMER TENGROTH. Stud. 85, hovr.-ex. 91, e. o. not. i Svea hovr. s. a., i Stockh. rådst.-r. 92, tj.-man i Stockh. stads drätselndm 94, auktionsdir. i Stockh. sdn 08. Ordf. i taxnm. led. av pröv.-o. krigskonj.-skattennd., ordf. i 1921 års fastigh.-taxnm. d. Maria förs. norra distr.

EDVARD ZETTERQVIST †. Stud. 71, fil. lic. 88, fil. dr 91. Efter lär.-verksamhet v. olika lärov. lektor i hist. o. moderns. i Växiö 92, o. bibl.-otek. v. stifts- o. lärov.-bibl. där 07 t. pens.-åldern. Led. av kyrko- o. skolråd, stadsfullm. i Oskarsh. o. Växiö, insp. f. Växiö elem.-lärov. f. II. Utg. ett antal vetenskapl. arb.

OTTO SJÖBOHM †. Stud. 74, hovr.-ex. 80, v. hvd 83, ord. prot.-sekr. i N. Just.-rev. 97-20.

VICTOR BRUCE †. Apot.-ex. 89, anst. å apot. Mariannen i Ståhlm. å., förestånd. där 09, person. priv. å apot. Stenbocken i Stockh. sdn 11. Mångårig styr.-led. i Farmac.-fören., led. av Apot. Soc. dir. 12-21, en av apot. inneh. två repres. i apot. befördr.-nmd, led. av Sv. Läkarsällsk.

FRITS LORD †. Inneh. sdn många år arrend. av gården Skåfsjö under Rydholm. På sin tid v. ordf. i komm.-nmd o. st., led. av kyrko- o. skolråd, nämndeman, led. av vattendomsstol.

Till illustr. å sid. 153.

Washingtonkonferensen har, trots de amerikanska försäkringarna, att världen nu skulle få se andra bättre metoder tillämpade än hemlighetsmakeriet vid de tidigare konferenserna, övergått i alldeles samma former: Kommittésammanträden bakom stängda dörrar, där de egentliga förhandlingarna äga rum, enstaka plenarsammanträden vid vilka de för yttervärlden avsedda kommunikationerna avlämnas och slutligen samma ryktessmideri, samma hetsiga kommentarer och världspräsen.

De förhoppningar om givande resultat i avrustningsfrågan, de första konferensdagarna ingåvo, synes icke komma att förverkligas. Konferensen har ännu icke uppnått enighet i någon av de punkter, som upptagas på programmet. Stilla-havskommissionen har visserligen i en resolution uttalat sig för Kinas territoriella och administrativa integritet, men endast under förutsättning att Kina erkänner sina med främmande makter avslutade fördrag. Därmed upphäves den nyss erkända integriteten. Mot denna lösning har den kinesiska delegationen inlagt sin protest, och ärendet går nu för ny behandling till en tillsatt underkommitté. Icke heller har någon tillfredsställande ordning kunnat träffas med hänsyn till den för Amerika så irriterande engelsk-japanska alliansen. Japan synes villigt att avstå från förbundet med England, om en ny allians England-Japan-Amerika träder i dess ställe. Denna lösning är emellertid icke acceptabel för Amerika.

Självta det avrustningsprogram, som amerikanske statssekreteraren Hughes vid konferensens början framlade, och vilket upp tog en ganska betydande begränsning av stormakternas både arméer och flottor, fick, som bekant, ett så gynnsamt mottagande att det verkligen syntes möjligt att här nå positiva och värdefulla resultat. Dessa förhoppningar hava emellertid grusats genom Frankrikes fördrån att Hughes program icke skall medföra några konsekvenser för Frankrikes del. Briand, som i ett glänsande anförande försvarade den franska ståndpunkten och hänvisade till faran från Tyskland, förklarade att Frankrike kunde gå med på en reducering av sina stridskrafter, endast om det finge sin säkerhet garanterad genom bindande utfästelser av övriga makter. Denna appell om hjälp och skydd förklarade emellertid ohörd. Ett av italienska delegationen framlagt förslag till kompromiss avvisades av Briand på ett för de italienska känsloerna så stötande sätt, att det i Italien framkallat våldsamma antifranska demonstrationer med direkta våldshandlingar mot franska konsulat. — Som ett faktum kvarstår, att avrustningsfrågan, åtminstone tills vidare, fallit på Frankrikes vägran att ge den föreslagna lösningen sitt stöd. Enligt förhoppningarna skall engelske premiärministern söka få till stånd nya underhandlingar med Briand.

Till bild å sid. 152.

Förlovning har ingåtts mellan engelska konungaparets enda dotter prinsessan Mary och Viscount Lascelles. Den ingångna förbindelsen har i England hälsats med den livligaste tillfredsställelse. Särskild glädje uttalas över att prinsessans val fallit på en man av engelsk börd.

Prinsessan Mary, som är född den 25 april 1897, har uppfostrats under närmaste överinseende av sin mor drottning Mary, som gav ett betydande utrymme åt de husliga färdigheterna på arbets-schemat. I utbildningen har ingått även en kurs i sjukvård. Prinsessan är rikt utrustad på huvudets vägnar samt musikaliskt begåvad. Hon är vidare intresserad av sport och friluftsliv samt har tagit livlig del i flickscoutförelsen. Den unga prinsessan som åtnjuter stor popularitet inom landet, kommer att bära prinsess-titeln även efter sitt giftemål.

Viscount Henry George Charles Lascelles är äldste son till earlen av Harewood och huvudarvlagare till dennes ofantliga förmögenhet — earlen är Englands rikaste pär. Viscount Lascelles äger emellertid redan nu en högst betydande förmögenhet. Under något av krigsåren erhöi han nämligen efter en avlidn släkting, markisen av Clanricarde, ett arv på 45 millioner kronor. Uppfostrad för militäryrket tjänstgjorde han under några år vid tredje engelska gardesbrigaden, men övergick sedan till den diplomatiska banan samt var under två år som attaché knuten till engelska legationen i Rom. Därefter tjänstgjorde han som adjutant hos dåvarande generalguvernören i Canada earl Grey. Vid krigsutbrottet lämnade han denna befattning och återträdde i tredje gardesbrigaden samt följde denna till västfronten. Genom sitt oförvägna mod gjorde han sig snart bemärkt och avancerade till kapten. Två gånger sårad, och en gång gasförgiftad, efter varje vederfående åter i strid, dekorerades han med det högsta engelska utmärkelsestecknet D. S. O. liksom med det franska korskorset. Viscount Lascelles är på långt håll befrämd med Alexander Ramsay, gemål till prinsessan Patricia, svägerska till kronprins Gustaf Adolf.

Till bild å sid. 152.

Chefen för den internationella sammanslutningen Röda Kors-ligan "The Red Cross League", som bildades för tre år sedan i Genève, där den ännu har sitt högkvarter, sir Claude Hill, gästar Stockholm sedan den 23 november. Ifrågorande sammanslutning är icke att förväxla med den stora Röda Korskommittén som också är sitt säte i Genève och som varit i verksamhet sedan mer än femtio år tillbaka. Medan denna äldre institution uteslutande utövar sin verksamhet under krig har den yngre sammanslutningen tillkommit för att arbeta för folkhälsans höjande i fredstid. Redan nu äro 38 olika länders Röda Kors organisationer anslutna till ligan. Sverige har dock ännu icke hunnit bli representerat i högkvarteret i Genève, något som emellertid inom en nära framtid på ett eller annat sätt torde låta sig ordnas. I stort sett har ligans arbete organiserats efter huvudinledningarna: barnavård, allmän sjukvård, kamp mot tuberkulosen samt upprättande av speciella ungdomsföreningar av Röda Kors.

Sir Claude Hill är den förste officiella representant som Röda Korsligan sänt till vårt land. Den förutvarande chefen, sir David Henderson, planerade på sin tid en resa till de skandinaviska länderna men bortrycktes av döden innan planen hann bli verklig. Sir Claude Hill har bakom sig en lång och hedrande verksamhet i sitt lands tjänst. Bl. a. har han tillbragt tretio år i Indien, varav de sista tio i egenskap av minister. Under denna tid organiserade han Indiens Röda Kors och det var på grund av sina stora förtjänster på det sociala området, som han efter sir Hendersons bortgång kallades till dennes efterträdare. Det är närmast för att vinna Svenska Röda Korsföreningens moraliska stöd, sympati och förståelse för ligans arbete han nu besöker Stockholm, varifrån färden sedan gått till Kristiania.

Till porträtt å sid. 155.

Den ryktbare tyske industrimagnaten Hugo Stinnes, förgrunds-gestalten inom den tyska storförnaren, har i dagarna företagit en högeligen uppmärksam och av världspräsen livligt kommenterad resa till London. Ryktena kring denna färd hava varit åtskilligt varierande. Det vill emellertid synas, som om besöket ståt i närmaste samband med de tyska skadeståndsbetalningarna, ehuru Stinnes icke kommit som officiell representant för tyska regeringen utan i stället företrätt Tysklands industriella värld. Underhandlingarna hava, enligt uppgift, gått ett stort län till den tyska industrien, varigenom denna skulle sättas i stånd att övertaga den nödvändiga garantien för det fortsatta uppyllandet av skadeståndsbestämmelserna. Förhandlingarna sägas hava tagit ett gynnsamt förlopp, och inom de engelska finanskretsarna härskar en stämning, som inger förhoppning om de bästa resultat av Stinnes-aktionen. Krediten till den tyska industrien skall enligt förhoppningarna ordnas på sådant sätt, att den engelska regeringen och de av uppgörelsen berörda engelska finanskretsarna bliva direkt intresserade av den tyska industriens återupplomstring genom delaktighet i densamma.

Den tyska prässen vet även berättat, att Stinnes vid besöket i London inför engelska regeringen framlagt ett förslag om upprättandet av ett stort internationellt konsortium för ekonomisk exploatering av Ryssland. De makter, som tänkts skola bliva representerade i konsortiet, äro Tyskland, Förenta Staterna, England och Frankrike. Förslaget säges vara byggt på de förhandlingar Stinnes tidigare fört i denna sak med sovjetregeringens representant i Berlin, Krestinskij.

Efter fotografier.

Kliché: Göts, Gbn.

INTERIÖR AV DEN UTGRÄVDA "BORGSTUGAN" I BO JONSSON GRIPS LÅNGA. De/är av tunnoalvet kvarstilla. Vid dörren kvarstod i rasmassorna den gamla järnporten. Nedanför dörren inne i "borgstugan" påträffades en stenmurad öfver 2 meter djup brunn, vars övre rand svagt synes på bilden.

Vidst. bild: DEN MEDELTIDA PORTEN INVID HÅLTORNET.

T. v. Den nyfunna gamla yttertrappan.

Det från vår medeltida historia beryktade Nyköpings slott har under flera år och nu senast i sommar varit platsen för omfattande och för vår fornminnesforskning högst betydelsefulla utgrävningar, som stå under ledning av *intendenten vid Västmanlands fornminnesförening, Sven T. Kjellberg*. Grävningarna ha kunnat företagas tack vare ett anslag av landshövding Lennart Reutersköld, till vilkens disposition å 60-årsdagen ställdes ett betydande belopp för en fond, vars avkastning skulle gå till olika kulturella ändamål. Ur denna fond ha de första kostnaderna för utgrävningarnes verkställande tagits på villkor att Kungliga Byggnadsstyrelsen skulle handhava överinseendet av grävningarna, vilket uppdrag givetvis så mycket hellre mottogs som ifrågavarande styrelse redan länge önskat en restaurering av Nyköpingshus, ett arbete som emellertid av ekonomiska skäl måst anstå. De från

den ovannämnda fonden till förfogande ställda medlen äro emellertid nu tyvärr förbrukade och arbetena stå därför inför utsikten att få avbrytas såvida icke medel från andra håll kunna uppdrivas. Som grävningarna i fråga även lämnat arbete åt arbetslösa inom Nyköpings län kan med skäl undras om icke detta vore ett lämpligt slag av nödhjälpsarbete värt att understödja.

För de viktigaste resultaten av den gångna sommarens utgrävningarna lämnar *intendenten Kjellberg* följande intressanta redogörelse.

Årets utgrävningar vid Nyköpingshus avsågo att inom det medeltida fasta husets höga kvarstående ringmurar blottlägga de av rasmassor dolda resterna av byggnader och låta borggårdens gamla stensättning åter komma i dagen.

Det förnämsta resultatet av arbetet var framgrävandet av den medeltida "kärnans" håltorn, i vilket traditionen vill se platsen för slutakten i det tragiska Nykö-

pings gästabad. Det var här hertigarna Erik och Valdemar omkommo genom hungerdöden 1318. Håltornet består av ett brunnsliknande rum på rund plan med väggar av kallmurad gråsten. Till detta rum har man sannolikt haft tillträde på en stege genom ett hål i dess platta bjälktak. Som håltornet nu framträdde kunde man genom en i sena tider upphuggen gång i muren på ett bekvämare sätt nå dess botten. Den ursprungliga ingången till kärnan har legat ovan håltornet och framgrävdes nu nedre delen av en yttre trappa av tegelsten, vilken fört upp till denna högt belägna entré.

Det konstaterades att det medeltida fästet varit byggt kring tre sidor av den rektangulära borggården. En av dessa längor kvarstår ännu med en tre våningars hög yttermur av tegel. Enligt traditionen skall denna del vara uppförd av Bo Jonsson Grip. Inom denna del av slottet verk-

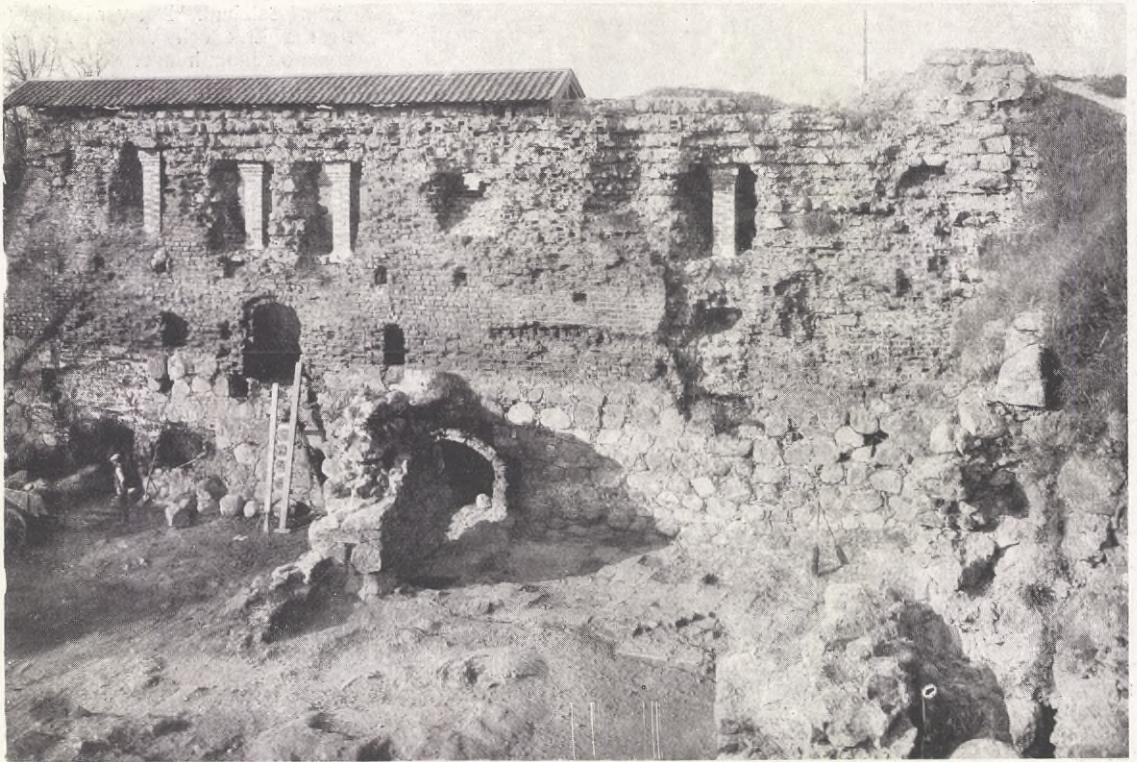

ställdes en del grävningar. Härvid framkom bl. a. inom byggnaden en över två meter djup stensatt brunn.

De lösa fynden utgjordes huvudsakligen av renässansföremål: kalk- och sandstensornamentik, lister och balustrar från Karl IX:s ombyggnad, keramik och glas, av vilka senare särskilt bör framhållas remmare med hertig Karls och Maria av Pfalz' krönta namnschiffer, kakel m. m. Med tidigare gjorda fynd utgöra dessa en dyrbar och intressant samling, vilken kommer att inrymmas i ett särskilt slottsmuseum.

Det är att hoppas att den ekonomiska förutsättningen för det fortsatta utgrävandet och konserverandet av denna historiskt och byggnadshistoriskt så värdefulla kungaborg skall kunna åvägbringas.

Sven T. Kjellberg.

Efter fotografier.

BO JONSSON GRIPS "PALAS"-BYGGNAD, vilken delvis utgrävs. Bomhålen under öppningarna i muren ha varit avpassade för yttre svalgången av trä med trappor på vilka man kom till byggnadens olika våningar.

Kliché: Gots Bildbyrå & Klitchénstall, Gbg.

Efter fotografier.

DET UTGRÄVDA HALTORNET, där enligt traditionen härtigarne Erik och Valdemar omkommo. I bildens mitt synes en senare upptagen ingång. T. v. resterna av en tegelstenstappa, som legat utanför tornet och fört till dess enda, högt liggande ingång. — T. h. HÅLTORNETS BOTTEN. I muren återfanns en öppning, vilken traditionen på 1700-talet berättar vara åstadkommen av en av de fångna härtigarne medelst en s. k. "galtatand".

Kliché: Gots Bildbyrå & Klitchénstall, Gbg.

INNEHÅLL. Christina Nilsson † (biografi och helsidesporträtt). — Förelöning inom engelska konungahuset. — Musikiska akademins 150-årsjubileum. — Washingtonkonferensen. — Bilder och porträtt till dagskrönikan. — Förenta staternas okände soldat. — Veckans porträttgalleri.